

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazeta costă de 2 ori: Miercuri și Sâmbătă, Fiecare o dată pe săptămână, — Prețului: pe 1 anu 10 . v. a. Pentru țări externe 15 . sun. pe unu sau cca 45 doidieceri, or 3 galbini și 3 doidieceri mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari sau mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu înainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 39.

Brasiovu, 15. Maiu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Cerculariulu

ce la emisu Escelenti'a Sa P. Episcopu Andreiu bar. de Siaguna in privinti'a espositiunei din Brasiovu catra PP. Protopopi, Administratori și preotimea eparchiale.

Asociatiunea Transilvana pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu va tine in anulu acesta in 28. Juliu adunarea sa generala anuala la Brasiovu, și din privinti'a acesta bravii nostri Brasioveni au otaritu infintiarea unei espositiuni constatore din obiepte pe catu s'aru pute mai multe. Nesuinti'a acest'a a Brasioveniloru este efluculu naturalu din statutele asociatiunei, alu careia scopu este inaintarea și desteptarea culturei Romaniloru fara nici o marginire numai la unele ramuri ale vietii sociale, precumu și totudeodata progresulu in gustulu esteticu pentru totu ce este frumosu și folositoriu.

Intraga natiune romana debuie se simta o multi-mire catra Brasioveni pentru espositiunea acest'a, și totudeodata debuie toti se o sprijinesca fia cu sciinti'a, fia cu lucrurile maniloru sale, fia și cu ori ce altu mi-diulocu.

Nu me indoiescu, ca Prea-cinsti'a ta impreuna cu totu clerulu și poporulu nostru bisericescu, v'ati bucuratu și ati priceputu marea insemnatate și folosulu acestei intreprinderi a Brasioveniloru, și ati simtitu o via indatorire a o sprijini, candu aceea sau publicatu in diurnalele nostre nationale.

Fiinduca inse comitetulu susuatinsei espositiuni anca cu sfarsitul lunii lui Febr. a. c. m'au poftitu pre mine, ca se recomendu atentiunei clerului și poporului nostru eparchialu acest'a marétia intreprindere, și eu despre recvisitiunea acest'a n'amu sciutu nimicu pana nu m'amu intorsu acasa dela Vien'a, din care cauza nici n'amu pututu incuviintia drépt'a recvisitiune a susulaudatului comitetu alu espositiunei brasiovene: pentru aceea acumu grabescu a trage asupr'a acestui lucru mare și importante atentiunea toturoru Pretiloru și Christianiloru nostrii fara deosebire de rang, stare și ocupatiune, și pentru mai deseversit'a orientare a acelora, carii voru voi a conlucrá, cu productele și manufacturile loru la acea espositiune, se adauge aci ./ specificarea obiectelor pentru espositiune.

Deci te provocu pre Prea-cinsti'a ta, ca se nu pregeti a imparti Preotimei nostre acestu cerculariu, ca intielegandu toti dela mine importanti'a espositiunei brasiovene, se conlucre prin puterea cuventului și prin esemplu propriu, ca din poporulu nostru se iee, catu se póte, mai multi parte la aceea espositiune prin productele și manufacturile, ce ei, sau familiile loru au produsu prin propriile loru mani. Sibiiu, 3. Maiu 1862.

Agricultur'a, industri'a și comerciulu Principatelor unite catra Transilvania.

I. Voimu Domniloru se avemu cali ferate, pe care se ajungemu in 15 ore la marea negra; voimu cu totii se esimu din acesta amortire trista economica, indus-

truala și finantiala? Trebuie mai anteu se ne cunoscemu forte bine — in cifre.

Eu tienu de o nenorocire publica, de unulu din relele cele mai mari, care apasa pe Transilvania, cumuca sciinti'a statistica mai nici dupa nume nu este cunoscuta, cumuca sciinti'a economiei nationale preste totu este marginita la catedr'a unui profesorului și in bibliotecele catorva eruditi teoretici, carii acesta sciintia o pretiuescu numai pe atat'a, pe catu le lipsece o alta lectura multu mai seriósá, precumu dicu d-loru. Pana la a. 1848 sciintiele practice era mai cu totul esilate din scóle, seu propuse ici colo de cate unu profesorulu pedantu atata de miserabilu, incatu junimea studiósá nu se alegea cu nimicu din prelegerile aceluasi. Pana la 1848 barbati de statu unguri isi escusa lenea loru in acesta privintia cu acelu pretestu, ca dicea, cumuca nu se cuvine ca vienesii se cunosca tote bunatatile și vistierile tierii nostre, pentrucá se nu prea lacomesca și se puna man'a pe ele, pare ca dicu, mai era de pusu man'a pe ceva; — eara invatiatii și amploiatii sasiloru se tienu forte norociti ca sciu atat'a pe catu se afla scrisu in geografi'a lui Marienburg seu in a lui Benigni; eara romanii — asia, dar' cine ar fi fostu acelu nebulu, ca se lege de nasulu „dirsiloru rumuni“ misteriele economiei nationale și numerii statistice! au nu disese anca Pitagora, ca numerii domnescu universulu?

Dela a. 1850 incóce camerele comerciale din Clusiu și Brasiovu s'au silitu dupa poteri ca se popularisese susuatinsele sciintie, scopulu loru inse celu salutaru seu ca n'a fostu priceputu de locu seu forte reu, prin urmare nu a potutu fi nici vorba ca se prinda radacini incai la clasele mai naintate in cultura, precum sunt proprietarii mari, comerciantii dela cetati și o parte din industriari. Ceea ce a facutu guvernulu sistemii absolute in acest'a direptiune, n'a petrunsu nici decum la locuitori, ci a trecutulu la Vien'a spre a filosofa cativa barbati de statu asupr'a rezultatelor, de es. ale catastrului și ale numeraturii ce s'a facutu de doua trei ori. Incercarile unoru particulari de a lati cunoscintiele economiei nationale și cele statistice au avutu totu asemenea resultatulu.

Este a unspredecea ora domniloru, ca se punemu man'a pe sciintie esacte și practice; eara teoriile se le mai lasamu anca pe unu timpu totu in grij'a domniloru profesori din Germani'a cea mare impreuna cu tote disputele teologice, de care din mil'a lui Ddieu avemu și noi unu tesauru forte bogatu remasu noua dela strabunii nostrii din dilele scólei alesandrine, de candu cu Gnosticii, și cu Ophitii, cu Platonicii, și Montanisticii, cu Manicheii și Arianii, cu Nestorianii și Eutichianii, cu Donatistii și Pelagianii și asia mai departe pana la parinti nostrii din dilele lui Luteru, din ale iesutiloru și fanariotiloru și pana la noi. Domniloru, se tienemu minte, ca de aci nainte numai cu teori'a neaplicata și numai cu disputele scolasticismului din evulu de midiu-locu ajungemu toti peritori de fóme și profesorii nostrii impreuna cu noi, romani, unguri, sasi — toti de a valm'a, incatu voru mai remané numai evreii, armenii și grecii, carii toti invatia carte mai puçina și le place se alerge mai multu.

Noi ardelenii scimur pana acum din audite: anseu ca agricultur'a noastră e mai buna decât in Principatele unite, alu doilea, ca avem industriasi mai multi decâtu moldavo-romani si — alu treilea ca nu avem comertiu activu.

Ei bine, dar' deca agricultur'a vóstra e mai buna si industriarii vostrii mai numerosi, cumu se póte cá totusi se nu aveti comertiu activu? Au nu sciti voi, cumca fara comertiu activu purtatu cu tóta barbatia, ve veti innea chiaru in unsórea vóstra? Si cine se'si si mai face tréba cu voi, candu vede, ca din ce aveti nu poteti vinde mai nimicu si candu se cumparati, ve lipsescu si bani si alte obiecte naturale de schimb!

Fratiloru ardeleni, starea noastră economico - nationala de acumu este preste mesura umilitóre si intristátóre pentru totu ardelenulu, intr'alu carui peptu mai vibréza o schinteia de ambitiune. Dati se ne resfrangemu si sene impulpamu cu totulu altumintrea, se ne vércolimu si smulgemu din acésta decadintia nimicitóre. Ardelenii era odata renumiti de taria atatu trupésca, catu si sufetéscu; ei trebuie se'si restaure vechiulu renume. Se ne remana locu de lupta libera si nobila intre noi insine pe campulu politice nationale pana ce se va lamuri si aceea, spre indestularea comuna; se ne unimu inse cu totii in lupt'a cerbicósa ce avem se portam asupra lipsei si a saraciei. Eara mai virtosu noi romanii, asupra carora conspirasera sórtea, elementele si poporale din seculi, se ne reculegemu si incordamu tóte puterile, se scuturamu nepasarea, se trantimu lenea si se alungamu saracia odata pentru totudea un'a dintre noi. Pentru cá se ne potemu ajunge mai cu inlesnire scopulu acesta, este de neaparata trebuintia cá se ne studiemu starea si pusetiunea in carea ne aflamu noi, in carea se afla si vecinii nostrii, cu carii venimu pe tóta diu'a in contactu comercialu si industriariu. Va urm'a.

Denumiri: Judele reg. alu scaunului Miercurei D. Ilie Macelariu se denumi de secretariu la guvernulu r. transilvanu. — S. de Fekete, presedintele judeciului urbanu fú denumitu carasi de secretariu si daruitu cu rangul de consiliariu r.

Consiliariulu urbanu Josifu Kovásznai earasi se denumi de secretariu r. gubernialu.

D. consiliariu de scóla in disponibilitate J. Salamon trecu in pensiu decoratu cu crucea de cavaleru a ord. Fr. Josifu.

Fogarasiu, 21/5. 1862. Diu'a reinvierii libertatii nationale „3/15. Maiu 1848“ s'a serbatu la noi in 15. a. c. in loculu acelu memorabilu pentru poporulu romanu din acestu districtu „mor'a de hartia“ numitu, unde in 16. Aprilie 1861 se decretase oficiositatea limbei romane.

In onórea acestei dile de eterna memoria s'a arangiatu un'a cina, la care a luat parte chorulu amplotilor si alu oficiarilor de aci, precumu si unu numeru frumosu dintre cetatieni. —

Nu a lipsitu, cu deosebire din partea Dlui capitanu-supremu un'a recapitulare cu cele mai vii colori a acelu juramentu santu, ce l'au depusu cu atat'a solenitate acei 40 mii romani alesi si tramisi din tóte anghiurile patriei „pre campulu libertatii“ in Blasiu.

Intra cina band'a a cantatu cele mai alese piese nationale; dupa cina a inceputu jocurile nationale si in un'a reciproca si generala bucuria s'a continuatu pana la mediulu noptii.

Libertatea nationala, si neinfrangibil'a credintia catra monarchulu seu a fostu si va fi mantuirea poporului romanescu.

Unu poporu, care a ajunsu la acelu gradu nobilu de umanitate, care e copt a face unu act astufeliu de maretiu cá acelu din 3/15. Maiu 1848, carelu eternisédia faoundu'lu serbatóre nationala, acelu poporu nu póte peri, si romanulu in mani'a tuturoru voitoriloru de reu va trai in veci.

Sibiu, 23. Maiu 1862. Universitatea fundulu regescu in siedinti'a sa de eri a alesu de deputati la Vien'a pe deputatulu Sighisoreanu Josefu Gull, si pe deputatulu Sibianu Jacobu Ranicher, cu insarcinare, cá se midiuocésca inalt'a aprobare a operatului de 7, si starea salariala. Deputatulu Orestiei Joane Balomiri sia repetitu dechiaratiunea sa din 12. Martie 1862, (candu sea statoritu alegerea asta de deputati) si a disu, ca Domnialui se retrage dela alegerea asta cu votulu Dsale, cunoscundu deputatiunea asta de deputatiune saso-nationala, si nu de deputatiune reprezentátória de totu poporulu din fundulu regescu. Dupa aceea se au dechiaratu si deputatii: DD. Elia Macelariu dela Mercurea, si alu 2-lea deputatu Orestianu Ignatiu Nagy, ca Domnialoru nu vréu a lua parte la alegerea asta de deputati. Numai deputatulu Sebesianu D. Dr. Thincu cá romanu a luat parte la alegerea asta. (Nos p. n.) Oare aici cui se póte imputá neintielegerea

si desbinarea in cugetu si in simtire nationala? (Ez a világ interesse, engem is a vezet perszé). —

Gull a capatatu 18 voturi — Ranicher 16. Balthes dela Cincu mare anca a capatatu 1 votu, dara D. Dr. Thincu, cu tóta axioma: do ut des, facio, ut facias; si cu tóte ca in 16. Maiu cu alti deputati sasi a fostu de Universitate tramisu la Selistea, cá se faca pe acolo pe terenulu comunalu, si anume in piaçulu Selistei colibe de crisme pentru 7 judeçie, unde a si petrecutu vr'o 5 dile; totusi nece unu votu nu a capatatu. Campupaneanu.

— Dotatiunea preotimei. Totu in siedinti'a din 22. Maiu, dupa diurnalele din Sibiu, se luà inainte si caus'a dotatiunei preotimei gr. res. din fundulu regiu cu portiune canonica. Referentulu Jacobu Ranicher, deputatulu Sibiiului, proponendu obiectulu acesta, pune accentu pe impregiurarea, ca aprobarea prénalta a decisiunei ce o facuse Universitatea nat. sasesci in 3. Aprilie 1848 Nro 458, a sositu aici cu decretulu gubernialu din 11. Noembre 1861, Nro gub. 1070, in care se face cunoscutu universitatei sasesci:

„Ca Mai. Sa. in urm'a decretului de curte din 31. Oct. 1861, Nr. curtii 3375, a binevoitu a aproba conclusulu celu prea ecuitabilu si meritatu pentru de a se taia portiuni canonice si de a se asemna dotatiuni pentru preotimea parochiala gr.-n.-un., si totuodata a ordina, cá Universitatea se esecuteze acestu conclusu catu s'aru póte mai curundu“ si propune din partesi, cá se se insarcineze oficiole municipale séu deregatoriile scaunale cu esecutarea acestui conclusu supu supravighierea comitelui natiunei, apoi se cetescu 3 scrisori compuse in caus'a acésta, un'a care se easa dela Universitate catra deregatorii in caus'a dotatiunei, alt'a catra comite si a 3-a catra ordinariatulu episcopalu gr. res. Dupa o desbatere mai indelungata intre deputati in fine resuméza presedintele totu rezultatul, constatand, ca nime nu sta contra, cá conclusulu din 1848 pentru dotatiunea parochiloru gr. res. cu portiune canonica se nu se republice si cá esecutarea lui se nu se comita deregatoriiloru cercundariile supu supravighierea comitelui; tóta diverginti'a séu deosebirea pareriloru sta numai in privinti'a pasagiului din cercularea proiectata sunatoriu despie eventuala rupere de portiune canonica si din partile de padure si pasiunarit, si maioritaea se invoiesce, cá pasagiulu acela se se modifice in cuvintele: „In intielesulu statutului Universitatei din 3. Aprile 1848 1.) Asia dara, dupa unu restimpu de 14 ani, silita prin decretulu curtii se resólva universitatea a duce in deplinire conclusulu ei din 1848, 3. Aprile; care cumu scimu sta din 4 puncte, a) ca romaniloru din sasime li se cuvine dreptulu de a fi alesi cá membri in comunitatile sasesci (se 'ntielege ca numai cati voru vrea ei) si se póta porta si deregatorii (se 'ntielege ca cá sasi) cu acelési conditiuni cá si sasi.

b) La messerii se potu priimi romanii si potu intra in çehuri (se 'ntielege, ca deca i voru priimi maistrii).

c) Portiune canonica se se dea la parochiele matre gr. r. or.; neaflanduse portiune se se doteze din cas'a alodiala cu unu ecivalentu (camu catu si candu se va afla cu cale.)

d) Preotii gr. r. se aiba aceleasi prerogative cu ceilalti de relege recepta. Acesta e cuprinsulu conclusului din 1848, si anca din grati'a Universitatei.

Esperienti'a ne a invetiatu prea bine a prevedé si a revedé, cumu se implinescu apromisele de soiulu acesta, — si de acea nici ca ne pótemu mira, deca Universitatea reflectéza numai la conclusulu din 1848 si nu afla de cuviintia a se intreba, óre póte acesta conclusu multimi pe romani in anulu 1862, candu ne aflamu façia cu egalitatea pretensiuniloru, deca elu nu ne multumia neci in 1848? — Oare ce voru fi mai facundu protestele si petitiunile romaniloru date in contra ilegalitatei restauratiunei trecute? Cine ne ar poté reporta, cá ce resolutiune se dede la ele, si deca nu, óre candu va veni ordinea la consideratiunea lor? Ca de susu se facura odata pasi la pertractarea lor. —

— Din Ardealu mai cetimu in diurnale, cumca in Magyar-Ludosiu a dat politi'a peste fabricanti de bancnote, dintre cari o femeie era anca masgalita pe mani cu negréla. Se aflara bancnote de 6000 fl. si 2 masine de 10 si 1 fl. Falsificatorii se prinsera si se dusera la Clusiu. — In T. pe Campia se se mai afle si altii dupa „Tel. R.“

— Se mai publica, cumca locitorii unui satu de lenga Clusiu romani cu popa cu totu s'aru fi rogatu de fostii domni, cá se le concéda a desgropa pe unu servitoriu alu seu si a'lu ingrópa pe alta lature, ca altufelu nu va mai ploa, si ea numai cu mare incordare se puturà retiené dela fapt'a acésta. De cumva acésta e calumnia séu vreo enigma, apoi respectivii se'si spele manile inaintea publicului, cá se nu remaie in-

ferati cu ferulu de o asia crasa superstitiune séu credintia desiérta.

— Din comitatulu Hunedórei se audu plansori din partea proprietariloru, cumca padurile se depradédia din partea plugariloru si ca guvernulu ar' fi datu porunca, cá se se pasiesca cu asprime in contra astorufeliu de prevaricatiuni; ele in adeveru tragu dupa sine daun'a generala.

UNGARIA. Gubernatoriulu tiei conte Pálfi calatoresce acuma prin partile Bihorului si iu Püspök-Ladány au tienutu o cuventare, in care intre altele díce: ca ordinea e acuma restaurata si numai constitutionalii din 1848 si ultraistii din a. tr. sunt nemultumiti; „Acestia,” díse gubernatoriulu „ve in síela la neascultare. Au nu au dísu acestia si in a. tr. ca nu trebuie se platiti dare? Deci nu ascultati de incelatori cá acestia; déca vinu la voi, goniti'ii catu colo. Dar' puteti fi securi, ca acumu nu mai au curagiu de a veni indereptu.“

In comitat. Aradului au romanii lupte mari cu priimirea limbei de oficiala in comune si aceea anca e adeveratu, ca comunitatea, care nu va reesi acumu cu respectarea limbei, va remané cu limb'a suprematisátore si dupa dieta.

Principele cardinalu si primat' alu Ungariei anca a calatoritu la Rom'a.

Despre diet'a viitóre nu se mai cetesce alta, decatu opiniuni si scornituri, care eara se demintiescu; adeverulu e ca conservativii misca tóte, cá pe bas'a invoielei loru anca din timpulu senatului imp. inmultitu se si continue realizarea invoielei facute, cá se re'ncépa continuarea dreptului istoricu dela a. 1847.

Caus'a Serbiloru si a Voivodinei anca totu mai baltúesce si serbii anca se plangu, ca li s'au impusu limb'a ungrésca prin comitate, cá si slavacii loru.

Granitarii din Croati'a, prin unu rescriptu alu ministeriului de resboiu priimira dela Maiestate urmatórele inlesniri: Ertarea de a plati aruncatur'a de resboiu dela darea dirépta, incependu dela 1. Maiu; liber'a ingrasiare cu ghinda; liber'a cultivare de tabacu; si incetarea silei de a se folosi numai de sarea limitata séu erariala. In privinti'a recrutarei si a iurisdictionei judecatoresci li se apromitu avisarile de alta data.

BUCOVIN'A. De pe valea Prutului, Maiu 1862. Dupa un'a negociatiune de cati-va ani intre guvernulu si consistoriulu nostru apar' asta eara ordinatiunea ministeriala, cá se se infintieze in Cernauti un'a scóla reala inferióra, pentru carea se dee fundulu nostru relegiunariu 6684 fl. v. a., orasiulu Cernauti 1050 fl. v. a. si comunitatea israilteana din Cernauti deosebitu 525 fl. v. a., si care, deschidendu-se dela tótna, se aiba de limba propusetiva limb'a german'a scl., pare ca pentru totudeaun'a — si profesori straini, pana ce se voru tramite de ai nostri se se prepare de profesura si se voru întórce, cá se cuprinda posturile profesoriale.

Asta ordinatiune seamana cá ou cu ou cu ordinatiunea aceea ministeriala, in puterea careia s'a infintiatu gimnasiulu dela Suceava, carele pana in diu'a de astadi ilu vedemu instrainatu de interesele nóstre nationale, chiaru in contr'a vointiei imperatesci dechiarate in patentele dela a. 1851 in cóce.

Dupa acesta si multe alte casuri de precedintia devine fundata temeerea si ingrijirea aloru nostri, cumca scól'a reala, ce este de infintiatu, nu va fi alt'a nemica, decatu unu institutu cu totulu inchinatu intereselor germanisative. De aceea au compusu ei in privinti'a infintiatiunii scólei acesteia doue adrese, un'a catra Mai. Sa imperatulu, eara alt'a catra episcopulu nostru, cu scopu de a impededá punerea in lucru a ordinatiunii acelei ministeriale si de a face, cá deschidendu-se la tótna scól'a aceea, se se asiedie in posturile profesoriale ómeni de ai nostri, cari se propuna in limb'a romanésca.

Adres'a catra Domnulu Episcopu i s'à datu Escelentiei Sale de catra un'a deputatiune numerósa, compusa din boieri, deregatori si orasieni din Cernauti in 2. Maiu/20. Aprilie a. e., petrunsa fiindu de convinsetiunea, cumca Escelenti'a Sa, care la tóta ocasiunea i place a demústrá, ca viéti'a i este inchinata intereselor patriotice si nationale, si asta data nu va intrelasá, de a se folosi de nalt'a-si pusetiune soçiala, in care se afla, de a sprigini din tóte puterile si cu tóte midiu-lócele, ce i sunt oferite ohiaru de ast'a pusetiune, caus'a asta nationala prea firésca si prea drepta.

Ce pasi a binevoitu Escelenti'a Sa a face pana acumu séu cugeta a face de acumu nainte in asta privintia, nu vomu pregetá a-ti face cunoscutu indata ce vomu vedé, in care parte s'a alesu cu tréb'a ast'a; pana atunci inse iti tramitemu adres'a, ce i s'a predatu, cá se binevoiesci a o tipari in preastimat'a-ti fói'a, cá unu documentu istoricu

Privjendu la subscriptiunile adresei acesteia, catu si la

inscriptiunile in listele pentru adunatiunea membriloru-reuniunei nóstre de leptura, ne cuprinde un'a bucuria nespusa, vedendu figurandu intr'insele intre altele numele istorice ale Flondoreniloru, Grigoreniloru, Costineniloru, Vasileniloru, Stirceniloru; Zoteniloru si a., carele cu tóte ne sunt garantia, cumca si purtatorii loru de acumu, cá odinióra parintii loru, voru fi ne'cetatu zelosi aperatori si scutitori ai intereselor nóstre nationale.“

Dr. J.

— Tocma primimu dela barbatulu natiunei nóstre A. Hurmuzachi si adres'a catra Esc. Sa D. Episcopu alu Bucovinei in caus'a limbei scólei reale, care e unu capu de opera pentru dovedirea, ca fratii nostri din Bucovin'a au devenitu la o solidaritate esemplara cu boierii, oficiali, preotime, inventatori si cu cetatieni cu totu, — spre a porta grija, cá dreptulu romanului se nu mai devina prada lacomiei si planuriloru suprematisátore ale unei fractiuni comunistice, care ar trage totu jarulu din tíera, la ól'a sa. — Noi o vomu publicá in Fói'a cu numele suscrisiloru cu totu spre a servi la viitorime de mustra: ca romanulu si in Bucovin'a vre a remané romanu si cá atare numai a se inaltia in cultura, facunduse demnu de numele celu pórtá. Credintiosii barbati ai natiunei din Bucovin'a, ale caroru incordari devenira la rezultate atatu de pline de viétia si multu apromitatórie, potu se verse lacrimi de bucuria dimpreuna — ca luptele si le vedu incununate cu fructe mangaitórie si pline de speranti'a vietii si a invierei. Asia DDloru si fratiloru patutindeni! Se dovedimu, ca cá romani potemu si vremu se fimu cei mai credintiosi civi ai comunei monarchii si anca mai buni decatu ticalósele acele de fractiuni, care vedu in propasirile nóstre numai unu pericol pentru ele, ca ad. nu voru pute' s'uge deajunsu; si apoi striga, ca nisuintiele nóstre sunt periculóse concordiei si statului. — Vomu dovedi, ca incordarile loru sunt suprematisátórie, sunt cu multu mai stricatióse si mai periculóse comunului bunu alu imperiului si tronului, decatu lealele nóstre incordari spre a ne inlesni calea la cultura, prin ajutoriulu limbei materne si prin scoli si biserici. — Ddiu se ne lumineze numai si pe unii si pe altii, cá se ne cunóscemu mai bine, ca atunci vomu privi cu ochi amicali unii la incordarile altora, care se unescu prea bine in centrulu binelui statului. R.

AUSTRIA. Vien'a. Mai. Sa imperatés'a intorcunduse dela Veneti'a la Reichenau spre in schimbarea climatei, se afla anca bolnava de imflatura de picióre; totu asemenea se scrie si despre arhiducele Albrecht, cumca ar patimi reu de tifusu, inse acumu ar fi datu spre mai bine.

CRONICA din AFARA.

Espeditiunea Italienissimiloru la Tirolu a fostu eroita cu planuri afundu taiatórie, dupa cumu se vede din scirile amerunte ce ne adusera diurnalele italiene si dupa ele cele germane. Era planuitu, cá armatii garibaldisti, de carii scimu ca e plina Itali'a in diverse categorii si reuniuni, se faca invasiune deodata in Tirolu peste muntii marginasi lenga Balcanonica. Feciorulu lui Garibaldi Menotti era se faca espeditiune dela Desenzano catra laculu Garda si pre acést'a erau pregatirile facute cu magazine de armarii asiediate prin Lombardi'a cu punctulu centralu in Bresci'a. Planulu le erá, cá se incépa cu Austri'a resboiu in Tirolu, pentru cá se alarmeze apoi tóta Italia, cá se alerge cu milionulu de arme intru ajutoriu, se tréca in Turci'a, se acitia pe poloni scl. si apoi se se apuce de Veneti'a. — Garibaldi anca se afla in Lombardi'a si dupa cumu scimu s'au intrepusu midiu locitoriu chiaru si pentru eliberarea venatoriloru lui. Totusi gubernulu sardinezu, nu ascrie acésta pornire lui Garibaldi.

Austri'a fú cea d'antaiá, care aflandu, descoperi aceste planuri — si din Parisu indata se rescrisa la gubernulu Italianu, cá cu ori-ce pretiu se innadusie pornirile, ceea ce se si facú. Pana si in Neapole era ramurita acésta espeditiune si colonelii Casabeni, Nullo si Ambiveri, cá duci ai espeditiunei presumptive, se prinsera in urmá mandatului venitu dela Neapole, si se prinsera multe sute de armati, dintre care unii se si transportara la Alesandri'a. Victoru Emanuelu se va re'ntórce la resiedintia in urm'a porniriloru acestora. —

Opiniunea moldovenésca despre legea electorala. 1861.

(Urmare din Nru trecut.)

Dara voi nu puteti atentá astadi asupra vietiei popóreloru, nici cu sabi'a, nici cu tunulu, nici cu lancea, cá in seculii trecuti; numai coruptiunea si incelatiunea catu ve mai póte servi in secululu acesta, spre realizarea scopuriloru vóstre celoru infernali. Feriti-ve de incelatiune si de amagire,

scumpii mei Romani! v'au pascutu odata pacatulul in 57, si atunci numai singura intemplantarea s'au noroculu vostru au pututu cá se ve scape de perire; feriti-ve de principii straini; nu lasati cá tierile vóstre se ajunga provincie ale dinastieloru straine, care ve apasa astadi indestulu de tare cu legile loru cele nedrepte si absolutistice; conservati alegerea domniloru natiunali si respunsabilitatea loru, pre care alte popóre din Europa nu le au pututu castigá fara de revolutiuni si varsari de sange, si pre care apoi earasi le au perdutu; aveti indurare de fii, nepotii si stranepotii vostri, care nu ar trebui se suferi sierbitutea ereditatiei numai simplu din caus'a vóstra, si se guste din amarulu despotismului anca mai inainte de nascerea loru; cugetati la Romani si vedeti cata este de amareta viéti'a loru si ingenunchiata! póte ca singur'a — sperantia de re'nviere nu se mai afla astadi aiurea, decatu numai in voi, cari sunteti mai norociti, fiindu ca nu v'ati perdutu anca chiaru de totu suveranitatea vóstra cea natiunala; criticati conventiunea parisiána, si vedeti cumu au predominatu intr'ens'a spiritulu celu reu, pentru ca au inaltiatu la putere numai pre cetatienii aceia, cari v'au ametitu capetele in 57 la multi dintre voi cu idee'a de principe strainu, si pentru ca pre voi, cari sunteti natiunea Romana, v'au desmostenitu din drepturile vóstre cele stramosiesci, pentru ca se nu mai puteti avé nici o putere si nici unu votu, atunci candu strainii si cu boierii voru pune din nou pre tapetu cestiunea principelui strainu, si voru decretá pentru totudeaun'a inmormentarea Moldo-Romaniei si a drepturilor vóstre! Luati aminte, Romaniloru, caci tiér'a si tronulu vostru celu natiunale se afla in periculu; stati cu privilegieri diu'a si nóptea, pentru ca inimicii vostri lucréza necontentitu in intrulu tieriei vóstre si afara din tiéra spre perirea vóstra; preveniti reulu de mai inainte, si se nu'lu asteptati cá se ajunga pana la portile cetatiei vóstre; inaltiatu glasurile vóstre pana la ceriuri, pentru cá se póta audi si amicii si inimicii vostri, cumuca tiér'a Moldo-Romaniei nu este proprietatea nimului din lume, nici a strainiloru, nici a divanurilor ad-hoc, nici a boieriloru conventiunali, si prin urmare nici a guvernului de astadi, care scie fórté bine, cumu ca tierile Romane n'au fostu nici odata, si nici nu potu se fia apanagiele Domniloru Romani.

Se revenimu inse la obiectulu nostru. Amu aratatu care este legea nóstra cea electorala, adeca, viéti'a nóstra in cursulu seculiloru, si mantuirea nóstra. Me minunezu dara, si nu potu pricepe, cumu unii dintre patriotii nostri ne considera astadi istori'a si drepturile nóstre cele antice, pre care nu le au pututu ridicá celu puçinu de jure, nici fanariotii, nici regulamentulu, nici Balt'a-Limanulu, nici insasi conventiunea cea parisiána?! Pentru numele lui Dumndieu, domniloru, nu mai provocati la autoritatea trecutului celui durerosu alu natiunei nóstre, daca aveti vre o durere de inima pentru acésta tiéra sventurata! Nu mai contribuiti si voi insusi la degradarea natiunei nóstre in faci'a strainiloru, cari, si fara de acést'a, destulu ne caracteriséza prin scrierile loru unii de barbari, eara altii de semibarbari; apoi firmele, regulamentele si conventiunile nu sunt in putere cá se restabileasca drepturile nóstre cele incalcate, din contra ele radica suveranitatea nóstra, pentru ca acele nu sunt nisce legi romane; si e mare rusine pentru noi romanii, cá se recunóscemu de buna-voi'a nóstra, si se provocamu la legile strainiloru cá la nisce dogmate de religione. Ori suntemu autonomi, ori nu; daca Alesulu de astadi alu Romaniloru nu este Domnulu Moldo-Romaniei, daca elu este numai unu gubernatoriu provisoriu, pana la venirea unui principe strainu, sau unu vasalu alu strainiloru inimiciloru nostri, si daca tierile nóstre nu sunt de catu provincie straine, precumu erau sub timpulu regulamentului dupa art. 435, atunci fiti sinceri inaintea compatriotiloru vostri, celu puçinu pana la espirarea de pre urma a vietieí nóstre celei natiunali, si nu mai vorbiti nici de poporulu romanu, nici de natiunea romana, nici de drepturile sale; serviti-ve mai bine de terminii straini: „populations romaines, provinces danubiennes, immunités et privilèges des Moldo-valaques,” pentru cá se cunoasca toti Romanii si se scie cumuca statulu loru s'au stersu acumu de pre chart'a Europei, si libertatile loru s'au inmormentatu; eara daca suntemu autonomi, si daca Moldo-Romanii forméza astadi o natiune intru adeveru, atunci cauta cá se respectati necesariaminte numai drepturile si legile nóstre cele romane, pentru ca numai singure aceste representéza viéti'a nóstra cea libera natiunala si autonomi'a nóstra cea legeslativa.

Va urm'a.

— In Rusi'a vedemu acumu, ca nemultimurile crescú pe dí ce merge intre tóte plasele. Poloni'a astépta numai se prorumpa undeva, cá se si cerce fortun'a libertatei; caci cu tóta asprimea mesuriloru totu se mai canta versuri oprite prin bererici si pe la procesiuni. Tocma acumu in Varsavi'a se arestara din caus'a acésta multi precumu si din caus'a conflicteloru avute cu politi'a; dar' cazacii plesnescú cá diavolii bicușc'a pe strate si prin piatie. Spiritulu nemultimirei a intratu acumu si in sinulu militiei: In nóptea din 8. spre 9. Maiu se sculara soldatii ordinari din casarm'a de artileria in contr'a unoru oficiri, maltratandui din cauza, cumca cá straini spioni ar fi imprestiéti in tóta armat'a spre a mediuloci, cá se nu se inbuneze starea soldatului ordinariu si modulu tractarei lui. — Si aci intrara cazacii la mediulocu, ba s'au mai prinsu si multi oficiri, cari aru sta in legatura cu o propaganda fórté latita; o multime de proclamatiuni si carti oprite se si aflara la ei si sunt acusati, ca facu propaganda pentru nesubordinarea soldatiloru la oficiri straini mai inalti.

La unu proprietariu boieriu mare in Poloni'a i se calcá cas'a spre a se cauta arme; boieriulu se opuse si omori mai multi oficiri esecutori si intre ei si pe colonelulu Marlofski, eara in urma se omori si pe sine. — Liberalii cu conservativii anca ai au aruncatu manusi'a intre sine in tóta Rusi'a, si nationalii incarea tóte pecatele despotiei rusesci numai pe spatele veneticiloru, cari cá se póte suge, sprijinescu despotismulu, ca numai suptu acesta isi au ei viéti'a si elementulu, cá si in tiér'a romanésca ciocoi.

Nro 1440 civ. 1862.

PUBLICATIUNE.

De catra magistratululu cetatei si alu districtului se face prin acésta cunoscutu: cumca la cererea creditoriloru massei remase dupa Joane Slavnic s'a concesu vendiarea realitatei tiitórie de acésta massa si adica a firestraului, care se póte intrebúinti'a fórté bine si spre taierea tableloru de lemnu (Fournir); diace in valea Timisiului sub Nro 131 si este pretiuitu pe cale judecatorésca cu 4000 fl. v. a. si s'a ordinaru terminulu anteiu pe 12. Juniu si alu doilea pe 12. Juliu a. c. s. n. totudeaun'a la 9 óre inaintea prandiului in cas'a judecatoriei (in piéti'a Nro 325, cas'a cetatei.)

Despre acést'a se incunoscintie dié voitorii de a cumpara cu acelu adausu, cumuca cumparatoriulu va trebui se ia asupra si datoriele intabulate pe acésta realitate, dupa asemnarea judelui, inse numai pana in catu va ajunge pretiulu cumpararei.

Totuodata se provéca toti aceia, carii, macaruca nu s'au incunoscintiatu specialminte, totusi cugeta a fi cascigatu ver'unu dreptu hipotecariu la susu numit'a realitate, ca dreptulu loru cu atatu mai virtosu se'lu arate pana la vendiare la judecatori'a acésta, caci la dincontra numai siesi voru avé de a'si aserie, déca impartirea baniloru esiti din vendiare se va face fara conchiamarea loru, si déca densii voru fi eschisi dela impartasire din aceea suma pana incatu se vor acoperi pretensiunile intabulate.

In fine au toti creditorii cu dreptu hipotecariu, carii nu locuescu in loculu judecatoriei seu in apropierea acestuia, a'si denumi la impartirea baniloru esiti din vendiare plenipotentii aici in locu spre aperarea drepturiloru loru, si a aretá numele si locuinti'a acelora inaintea vendiarei judecatoriei, pentru ca la dincontra, se voru denumi pentru aceia, carii nu au facutu aratarea acésta, pe pericululu si spesele loru reprezentanti ex officio, carora li se vor imanua tóte ordinatiunile ulterioére.

Voitorii de a licitá potu vedé pretiuirea realitatei si conditiunile vendiarei in registratur'a judecatoriei acesteia.

Brasiovu in 15. Maiu 1862 s. n.

Dela magistratululu cetatei si alu districtului cá judecatoria.

A V I S U.

In orasiulu Ploiesci se da cu chiria unu acaretu fórté siguru si invalidu cu feru albu, tiitoru la 40 dē incaperi, precumu 4 si 5 bolte (pravalii) la faci'a cu case susu, odai prin curte diosu si susu, grajduri pentru cai, siopróne pentru trasuri si magazii, care este diditu din nou, de acumu anu, se ispravesce de vapsitu si intru tóte gat'a pana in lun'a Julie-Augustu. Acestu acaretu se afla in piaci'a Ploiestiiului in Brasioveni, are positia cea mai frumósa, si se arendéza pentru 3 si 5 ani cu unu pretiu fórté moderatu, mai cu séma se ar arenda la unulu, care ar dori, spre realisarea unui otelu, unde va puté aflá pentru sinesi folosulu; se da si in impartiéla pe familii. — Inchirierea va avé locu de inceputu dela Sf. Dimitrie viitoriu. Dumniiloru doritorii, care voiescu a luá pe aceasta inchiriere se voru adresá ori candu voru voi. pentru invoirea cuvenita la DDLoru St a n u St a n e s c u si fii, siediatori in orasiulu Ploiesti la leulu de auru, si in Austri'a la Brasiovu in tergulu straieloru, cas'a Nro 232. (4)